

Минич Юлія

викладач I категорії

Харківський державний автомобільно-дорожній коледж Лозівська філія
м. Лозова, Україна

Луценко Ірина

викладач вищої категорії, викладач-методист

Харківський державний автомобільно-дорожній коледж Лозівська філія
м. Лозова, Україна

Julia Minich

teacher of the I category

Kharkiv State Automobile and Road College Loziv Branch
Lozova, Ukraine

Irina Lutsenko

teacher of the highest category, teacher-methodologist

Kharkiv State Automobile and Road College Loziv Branch
Lozova, Ukraine

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ – УСПІШНЕ МАЙБУТНЄ ПІДПРИЄМСТВА INTERNAL CONTROL – SUCCESSFUL FUTURE ENTERPRISES

Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» економічний суб'єкт зобов'язаний організувати і здійснювати внутрішній контроль життя господарських фактів.

Економічний суб'єкт, бухгалтерська (фінансова) звітність, що підлягає обов'язковому аудиту, зобов'язаний організувати і здійснювати внутрішній контроль ведення бухгалтерського обліку та складання бухгалтерської (фінансової) звітності (за винятком випадків, коли його керівник прийняв обов'язок ведення бухгалтерського обліку на себе).

Поняття «контроль» має кілька значень в сучасній практиці та науці.

Так, слово «control» (англ.) - це нагляд, контроль, регулювання. Слово «controle» (фр.) означає перевірка документа.

В українській мові слово «контроль» має три значення: перевірка, а також спостереження з метою перевірки; установа, що опікується такою перевіркою; особи, які займаються цією справою, контролери.

Внутрішній контроль являє собою процес, спрямований на отримання достатньої впевненості в тому, що економічний суб'єкт забезпечує: ефективність і результативність своєї діяльності; достовірність і своєчасність бухгалтерської (фінансової) звітності та іншої звітності; дотримання чинного законодавства, як при скоєнні фактів господарського життя, так і при веденні бухгалтерського обліку [1].

Системи внутрішнього контролю в різних підприємствах мають індивідуальний (особливий) дизайн, що підтверджує практика вітчизняних підприємств (особливо з державною участю) в сфері організації внутрішнього контролю.

При тестуванні системи внутрішнього контролю будь-якої компанії слід виходити з того, що присутність компанії в будь-якому бізнесі і соціально-екологічному середовищі завжди буде характеризуватися створенням і розвитком контрольного середовища.

Рекомендації Мінфіну в загальному описують контрольну середу, як сукупність принципів і стандартів діяльності компанії, які визначають загальне розуміння внутрішнього контролю (самоконтролю) і вимоги до внутрішнього контролю на рівні будь-якої компанії в цілому.

Загальновідомо, що будь-який бізнес піддається різного роду ризиків.

Ризик в системі оцінки засобів внутрішнього контролю являє собою поєднання ймовірності і наслідків недосягнення економічним суб'єктом цілей діяльності.

Ефективність управління ризиками залежить від того, наскільки ефективно в компанії на всіх рівнях управління і операційної діяльності ідентифікуються і описуються ризики, проводиться моніторинг ризиків і оцінюються загрози, а також розробляються різні сценарії у відповідь на загрози.

Процедури оцінки ризиків в системі внутрішнього контролю, як правило включають:

- документальне оформлення фактів господарського життя;
- підтвердження відповідності між об'єктами обліку, документами і відповідності первинних документів встановленим вимогам;
- перевірку взаємопов'язаних фактів господарського життя;
- санкціонування угод і операцій співробітниками вищого рівня, ніж особа, яка здійснює операцію;
- звірку даних (звірка за даними бухгалтерського обліку із залишком коштів за даними касової книги);
- розмежування повноважень і ротація обов'язків між співробітниками;
- контроль фактичної наявності і стану об'єктів;
- нагляд - наприклад, за виконанням облікових операцій, за дотриманням встановлених термінів формування бухгалтерської звітності;
- контроль комп'ютерної обробки і зберігання інформації.

Все, що стосується ведення бухгалтерського обліку та формування бухгалтерської (фінансової) звітності, цілком можуть описувати положення про бухгалтерську службу, облікову політику, вимоги до кваліфікації бухгалтерського персоналу та інші документи. У цих документах встановлюються загальні вимоги до контрольного середовища, в якій організовується і ведеться бухгалтерський облік, порядок взаємодії підрозділів і персоналу економічного суб'єкта, порядок прийняття рішень з питань бухгалтерського обліку.

Виходячи з вищевикладеного можна здійснити розподіл функцій внутрішнього контролю між суб'єктами.

Розподіл функцій з організації та здійснення внутрішнього контролю в компанії:

1. Рада директорів (наглядова рада). Встановлює загальні принципи і вимоги до внутрішнього контролю; приймає рішення щодо підвищення ефективності внутрішнього контролю.

2. Комітет з аудиту ради директорів (наглядової ради). Спостерігає за ефективністю внутрішнього контролю, незалежністю спеціального підрозділу внутрішнього контролю, процесом забезпечення дотримання законодавства та кодексу ділової поведінки (етики) економічного суб'єкта; аналізує результати і якість виконання розроблених керівниками підрозділів економічного суб'єкта заходів (корегувальних кроків) по вдосконаленню внутрішнього контролю; розглядає випадки зловживань і оцінює адекватність прийнятих керівниками підрозділів заходів щодо попередження таких випадків.

3. Генеральний директор (директор). Відповідає за організацію і здійснення внутрішнього контролю, ведення бухгалтерського обліку та складання бухгалтерської (фінансової) звітності в цілому.

4. Головний бухгалтер. Відповідає за організацію і здійснення внутрішнього контролю ведення бухгалтерського обліку та складання бухгалтерської (фінансової) звітності.

5. Керівники підрозділів та інший персонал. Відповідно до своїх повноважень і функцій: проводять оцінку ризиків; здійснюють внутрішній контроль відповідно до встановленого порядку.

7. Внутрішній аудитор (служба внутрішнього аудиту) економічного суб'єкта. Здійснює оцінку внутрішнього контролю; готує рекомендації (пропозиції) щодо усунення виявлених порушень і недоліків.

Основний підхід до організації внутрішнього контролю в будь-якій компанії, викладений в рекомендаціях Мінфіну України, базується на трьох реперних точках: внутрішній контроль здійснюється на всіх рівнях управління компанією, в усіх її

підрозділах; в проведенні внутрішнього контролю бере участь весь персонал компанії, згідно з повноваженнями та функціями; корисність внутрішнього контролю порівнянна з витратами на його організацію і здійснення. Розуміння і облік цих важливих моментів дозволить будь-якому економічному суб'єктові (великому чи малому) створити свою унікальну систему ефективного внутрішнього контролю.

Перелік використаних джерел:

1. Карпачева О.Н., Матвеева В.С. COSO-подход к системе внутреннего контроля и организации управления рисками//Бухгалтерский учет, анализ и аудит: современное состояние и перспективы развития : материалы XI Междунар. науч.-практ. конф. (Екатеринбург, 20 апреля 2020 г.). Екатеринбург: Изд-во УрГЭУ, 2020. С. 46–52.

УДК 332.2.021

Могильна Людмила

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри менеджменту
Сумський національний аграрний університет
м. Суми, Україна

Чжан Цзачан

аспірант кафедри менеджменту
Сумський національний аграрний університет
м. Суми, Україна

Mohylna Liudmyla

PhD (Economics)

Docent, Associate Professor of Management Department
Sumy National Agrarian University
Sumy, Ukraine

Zhang Jiachang

Postgraduate student of Management Department
Sumy National Agrarian University
Sumy, Ukraine

**ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ
ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ
APPLICATION OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN LAND RESOURCES
MANAGEMENT**

Spatial information technology has high application value in land resource management, especially in global positioning system, remote sensing technology and geographic information system, etc. By applying these technologies, we can realize information management of land resources, improve economic and ecological benefits of land and optimize the adjustment of land resource structure. Based on this, this paper introduces the connotation of spatial information technology, explains the role of spatial information technology in land resource management, and explores the application and development prospect of spatial information technology in land resource management by combining the current situation of land resource management.

In recent years, as the world's population continues to grow and land resources are gradually strained, land application technologies and land application models have changed with the times, and advanced management technologies and management models can promote the development of land resource management in a fast and efficient direction. Therefore, to improve the level of land resource management, it is necessary to apply advanced management techniques and management modes to ensure the stable development of urban land economy. In addition, it is necessary to